

Privacy

Het weekblad *Elsevier* publiceerde deze week een lijst met de nevenfuncties en neveninkomsten van onze commissarissen van de Koningin. Niet alle commissarissen waren bereid aan te geven wat zij met hun bijbaantjes verdienen. Zo weten wij niet wat de Drentse commissaris Alders opstrijkt als Procesregisseur Convenant Gewasbescherming en wat hij krijgt voor zijn werkzaamheden ten behoeve van Aedes woningcorporaties en de Raad voor Rechtsbijstand in Leeuwarden. De Friese commissaris Nijpels heeft maar liefst dertien nevenfuncties waarvan wij de opbrengst niet mogen weten. Namens de commissarissen liet Nijpels weten dat het hier een principezaak betrof: “Er is geen enkel staatsbelang mee gediend om te weten wat iemand in zijn vrije tijd bijverdient. Wij hebben recht op privacy. Ik zelf vind het ongezonde Hollandse nieuwsgierigheid.” Is deze aantijging van extreme nieuwsgierigheid terecht? Om hier achter te komen stel ik voor dat wij een kleine quiz doen.

Onderstaande vragen gaan over volkomen fictieve politici. Hanteer bij de beantwoording de volgende stelregel. Geef alleen antwoord a) als u vindt dat de betreffende informatie publiek gemaakt *behoort* te worden. Als u vindt dat het gedrag van de politicus niet aan de grote klok hoeft te worden gehangen, maar anderzijds een sappig verhaal over hem of haar bij de kapper wel zou doorbladeren mag u met een gerust hart b) invullen.

Politicus A (44, D66) stond in zijn jonge jaren bekend als onverbeterlijke versierder. Nieuwe leden van zijn studentenvereniging werden in de eerste weken van hun lidmaatschap gewaarschuwd niet in A's mooie praatjes te geloven.

- a) Dit zou ik beslist willen weten.
- b) Dit is privé, dit hoeft ik niet te weten.

Politicus B (38, VVD) is getrouwd en vader van twee kinderen. Incidenteel bezoekt hij een wilsbekwame, meerderjarige prostitué in een bordeel.

- a) Dit zou ik beslist willen weten.
- b) Dit is privé, dit hoeft ik niet te weten.

Politicus C (52, PvdA) had twintig jaar geleden een ernstig drankprobleem. Hij liet zich opnemen in een ontwenningsskliniek en kickte af. C heeft nog steeds een beetje moeite met alle wijn en bier op recepties, maar slaagt er tot dusver in de drank te laten staan.

- a) Dit zou ik beslist willen weten.
- b) Dit is privé, dit hoeft ik niet te weten.

Politicus D (37, VVD) bezocht in zijn tienerjaren bijeenkomsten van neonazi's in het buitenland.

- a) Dit zou ik beslist willen weten.
- b) Dit is privé, dit hoeft ik niet te weten.

Politica E (38, CDA) houdt regelmatig gloedvolle verhalen over het belang van burenhulp, mantelzorg en vrijwilligerswerk op scholen en verenigingen. E en haar man zijn zelf echter nooit voor dit soort klusjes te vinden.

- a) Dit zou ik beslist willen weten.
- b) Dit is privé, dit hoeft ik niet te weten.

Politicus F (34, LPF), voltijds bestuurder namens zijn partij, werkt in zijn vrije tijd voor een vastgoedbedrijf, dat hem daarvoor royaal beloont.

- a) Dit zou ik beslist willen weten.

b) Dit is privé, dit hoef ik niet te weten.

Mijn inschatting is dat de meeste lezers het gedrag van politici A, B en C als privézaak zullen beschouwen. Het zou kunnen zijn dat A nog steeds en ook buiten de liefde onbetrouwbaar is. We sluiten niet uit dat B minder geconcentreerd kan werken door ruzie met zijn vrouw. We weten dat afgekickte alcoholisten ergens altijd alcoholist blijven. Niettemin gunnen we politici hun privacy. Bij D, E en F ligt dat anders.

Jeugdzondes met een politiek karakter als die van D zijn relevant, ook al zijn ze niet per definitie onvergeeflijk. We willen het weten als iemand gesympathiseerd heeft met neonazi's, de RAF, de RARA of extreme dierenbevrijdingsorganisaties.

Het is ook relevant om, in het geval van E, ongeloofwaardigheid aan de kaak te stellen. We verlangen van politici een zekere consistentie in woord en daad. Politici die burgers oproepen de trein of de fiets te nemen en zelf steevast per luxe auto op pad gaan, doen hun boodschap geen goed. Datzelfde geldt voor sociaal-democratische politici die exorbitante inkomens toucheren, vanwege hun hoofdfunctie of uit een verzameling van nevenfuncties. Linkse politici hoeven geen armoe te lijden, maar 2 ton euro per jaar is weer het andere uiterste. "Practice what you preach", noemen de Engelsen dat. Als de bordeelbezoekende politicus lid was geweest van de Christen Unie of de SGP zouden we zijn gedrag ook minder makkelijk laten passeren.

Het gedrag van F ten slotte is ook geen zuivere privé zaak. Het is van belang om te weten wat voor financiële banden er bestaan tussen politici en bedrijven of organisaties. Dat heeft niets te maken met ongezonde Hollandse nieuwsgierigheid, we noemen dat gezonde achterdocht en het is volstrekt legitiem.